

A kanadaiak által kiszemelt és újjáépített bányamű létrehozása feje tetejére állítaná a városfejlesztési tervet, és a helyiek lemondhatnának a ligeterdőről is

Valahol a Kőrmöci-hegységben, egészen pontosan a Bisztrica-patak festői völgyében található Kőrmöcbánya.

A kanadaiak által kiszemelt és újjáépített bányamű létrehozása feje tetejére állítaná a városfejlesztési tervet, és a helyiek lemondhatnának a ligeterdőről is

Valahol a Kőrmöci-hegységben, egészen pontosan a Bisztrica-patak festői völgyében található Kőrmöcbánya. Területe már az őskorban lakott volt, az aranybányászat kezdetei azonban a 11. évszázad elejére tehetők. A krónikások feljegyezték, hogy Károly Róbert király 1328-ban szabad városi rangra emelte a települést, majd ide helyeztette át a királyi pénzverdét is, mely korábban mindig az uralkodó székhelyén működött. 1329-ben kezdték meg itt a garasok, majd 1335-ben a kőrmöci aranytallérok verését, melyek még a 16. században is forgalomban voltak. A város környéki bányák fénykorában, a 14. és a 15. században évente mintegy 165 kilogramm aranyat olvasztottak ki a Kőrmöci-hegység gyomrából felszínre hozott ércből; ez a királyi kincstárat évi 24 ezer aranytallérral gazdagította. Számos „leg” birtokosa ez a város; például 1722-ben itt alkalmaztak első ízben a bányavíz kiemelésére gőzgépet, itt építették ki az ország legmélyebben elhelyezett föld alatti erőművét (240 méterrel a föld felszíne alatt), és Kőrmöcbánya iskoláiban alkalmazták először a nagy humanista, Comenius oktatási módszereit és tankönyveit.

A törökjárást követően a kitermelés visszaesett, majd valamelyest újjáéledt, így a bányaipar haldoklása e tájon egészen 1992-ig tartott. Az arany világpiaci árának mélyrepülése adta meg a kegyelemdőfést, és ezzel az okot a mélységi és külszíni bányaművek bezárásához.

Visszatérve a legekhez, álljon itt még egy: a Tournigan Gold Corporation kanadai társaságnak a világ számos bezárt aranybányája közül a kőrmöciek tetszetek meg a legjobban.

Kicsit „dzseklondonos” az egész

Régi aranyásó nemzet a kanadai, idézem fel gyermekkorom kedvenc olvasmányait, melyek között Jack London Északi Odüsszeiája igen előkelő helyet foglalt el (rögtön a Tüskevár és a Winnetou után). Nem csoda tehát, ha elhatározásukat rövidesen tett követte, és a Kőrmöci-hegység kiszemelt térségeit titokban geológusok hada szállta meg. A Tournigen Gold

Írta: Új Szó

2006. január 12. csütörtök - Módosítás: 2006. január 12. csütörtök

munkatársai elsősorban Čutec környékét vették górcső alá, és Boris Bartalský, a kanadai cég leányvállalataként létrejött Kremnica Gold Rt. igazgatója szerint sokat ígérő leletre bukkantak.

„A részeredmények alapján megerősíthetem, hogy gazdag ez a lelőhely – mondta néhány héttel ezelőtt. – Jelenleg azon munkálkodunk, hogy még az év végéig kidolgozzuk a vállalkozói tervet. Sok időt vesz igénybe a környezetvédelmi tanulmány elkészítése is, mely nélkül nem kezdhünk ilyen nagymértékű beruházásba. A kitermelés megkezdését 2007-re tervezzük.”

Bár a terv és a tanulmány időre elkészült (utóbbi a www.kremnica-gold.sk honlapon is olvasható), 2007-ből végül is 2008 lett. A kitermelt érc feldolgozásához ugyanis meg kell építeni egy teljesen új ércfeldolgozót, mivel a korábban tétlenségre kárhoztatott meglévő berendezés műszaki állapota már nem kielégítő. A tervek szerint 2018-ig folytatják az érc kitermelését a valóban gazdagnak nevezhető lelőhelyen, ahol minden tonnányi kőzet több mint 2 gramm aranyat, és majdnem 16 gramm ezüstöt tartalmaz. A kitermelhető tartalékot az arany esetében mintegy 920 ezer, az ezüst esetében pedig több mint 7 millió unciára becsülik. Unciánkénti 31,3 grammal számolva a kanadai befektető érdeklődése és igyekezete helyénvaló.

Bartalský úr – nyilván a közvélemény megnyugtatására – hozzátette azt is, hogy a jóváhagyási eljárásba be akarják vonni Körmöcbánya vezetését, lakosságát, illetve a civil szervezeteket is. Ez utóbbiak – ki tudja, miért – egyelőre nem dőltek be a szinte közvetlenül a város alatt fekvő mesés kincs ígézetének...

A körmöci tallér másik oldala

Azért élek a gyanúporral, hogy az SOS Kremnica nevű polgári társulás aktivistái nagyon is jól tudják, miért kukacoskodnak annyit a bányászat újraindítása körül, de ez legyen egy másik eszmefuttatás és vallatás témája.

Ettől még tény marad, hogy a kanadai anyavállalat eddig nem váltotta be a párbeszéd kialakítására vonatkozó „fenyegetését”. A felsőbb vezetés egyik tagja sem jelent meg az egyeztető tárgyalásokon, a kedélyek csillapítására a már idézett Bartalský urat, illetve a londoni székhelyű Golder Associates Europe kutatóközpont szakértőjét, Helena Russelt küldték ki.

„Russel asszonynak komoly gondjai adódtak azzal, hogy a konkrét kérdésekre konkrét válaszokat adjon” – kommentálta az első találkozást Yubo1 Kurthy úr, az SOS Kremnica egyik vezetője, de Juraj Rizman, a Greenpeace szlovákiai szóvivője sem az elismerés hangját üttötte meg. Mint elmondta, a vállalat nem képes a mozgalom rendelkezésére bocsátani a részletes tervdokumentációt. Ugyanezt nehezményezte Roman Havlíček, a Föld Barátai Polgári Társulás képviselője is.

Lévén szó Körmöcbánya esetében felszíni fejtésről és kitermelésről, tudnivaló, hogy ez nem csupán a bányamű megnyitását és üzemeltetését jelentené. Számolni kell az ércfeldolgozó kiépítésével, a meddőhányók létrehozásával, illetve azzal is, hogy a város környéki utak rövidesen megtelnek nehéz gépjárművekkel. A várostól légvonalban alig ezer méterre kimélyítendő hatalmas kráterből felszálló por, az állandó felszíni rezgések, valamint a zajszennyeződés csupán hab lesz a tortán. Sokkal komolyabb veszélyt jelent a cianid alkalmazása, mely – a romániai Baia Mareban a vízbe kerülve – 2000-ben például a Tiszán okozott katasztrófát, ezt megelőzően pedig a guayanai Omayben, az USA-beli Summitville-ben és Carson Hillben, valamint a dél-afrikai Harmonyben pusztított.

„Sokkal veszélyesebb a környezetre és az emberre nézve, ha az arany kinyeréséhez higanyt használnak, az amalgamozásról már nem is beszélve” – nyugtatta meg a kedélyeket a Dionýz Čutúr Állami Geológiai Intézet egyik munkatársa. Gondolom, a körmöcbányai polgárok ettől sokkal nyugodtabban térnek ezentúl nyugovóra.

De az is lehet, hogy álmatlanul hanykolódva azon török majd a fejüket, ami engem is

Honi kis Klondike, avagy aranykori gondolatok

Írta: Új Szó

2006. január 12. csütörtök - Módosítás: 2006. január 12. csütörtök

foglalkoztat – hogy vajon miért éri meg a kanadaiaknak aranyat bányászni minálunk, amikor Szlovákia ércbányáit éppen azért zárták be sorra, mert a fejtés állítólag ráfizetésessé vált? És kitől fog védeni bennünket, a környezetvédelmi aktivistákat, a szabadgondolkodókat és a neonácikat egy kalap alá vevő, nemes egyszerűséggel csak szélsőségellenesnek nevezett törvény.

LŐRINCZ ADRIÁN